

תכנית מקיפה לבריאות מינית

כיתות גן -י"ב

דר' לימור בלוקמן-מייקלמן

חינוך מיני הוא תהליך ארוך טווח של רכישת אינפורמציה ובניית גישות, אמונות וערכים בנושאים חשובים כדוגמת זהות, יחסים ואינטימיות. *האגודה לחינוך מיני בארה"ב (SIECUS) מאמינה כי כל אדם ראוי לחינוך מיני מקיף הפונה למימד הסוציוחברתי, הביולוגי, הפסיכולוגי והרוחני של המיניות באמצעות אספקת מידע מדויק, חיובי ותומך, בחינת רגשות, ערכים וגישות, יצירת ערוץ תקשורת, קבלת החלטות ופיתוח מיומנויות חשיבה יעילות.

בשעה שהורים הם המחנכים המובילים למיניות נכונה בילדיהם, הם זקוקים לסיוע ועידוד. מוסדות דתיים, ארגונים קהילתיים ובתי ספר, משחקים תפקיד חשוב בהשלמת התמונה. מערך בית ספרי מקיף למיניות נכונה ובריאה, ראוי שישתלב בתכנית הלימודים הקיימת, בכל שכבת גיל. תכנית כזו המותאמת לכיתת הלימוד, להתפתחות הרגשית ולרקע התרבותי של התלמידים, מציבה לנגד עיניה את המגוון התרבותי, הערכי, והמוסרי הקיים בקהילה ובכך מגדילה את מאגר המידע המועבר מן ההורה לילדו, ממדריך תנועת הנוער לחניכו או מרופא המשפחה לאמו של הנער. סקרים ארציים ומקומיים הוכיחו כי מרבית ההורים היו מעוניינים בתכנית לבריאות מינית במסגרת בית הספר, בה יכללו נושאים כמו פרישות, מחלות המועברות במגע מיני ושיטות למניעתן, אמצעי מניעה ובחירות נכונות בהתבגרות מינית. **בחלק מן התכניות המוצעות בתחום המיניות בעולם, נמצא קשר ישיר בין רכישת כלים לבריאות מינית באמצעות תכניות לימוד, ובין השתיית דחיית המגע המיני הראשון בבני נוער, ירידה בתחלופת בני זוג למין ועלייה בשימוש באמצעי מניעה בכלל ובקונדומים בפרט.**

מטרות התכנית לבריאות מינית

המטרה העיקרית בחינוך מיני היא קידום בריאות מינית בבגרות. באמצעות התכנית ירכוש הנוער גישה חיובית בנוגע למיניות, מיומנויות קבלת החלטות ויצבור ידע מהימן לו יזדקק במהלך חייו הבוגרים. מטרות החינוך המיני מרוכזות תחת ארבע קטגוריות: **אינפורמציה, גישות-ערכים ותובנות, יחסים בין המינים ומיומנויות בין אישיות, אחריות.**

**התכנית בנויה מ"מפתחות" כשתחת כל "מפתח" מאוגדים תת נושאים המטופלים בהדרגה
ע"פ גיל המשתתפים, הכיתה אליה הם משתייכים ויכולותיהם הקוגניטיביות.**

העיסוק בכל אחד מן הנושאים משתנה בהתאם לגיל ולצרכיו של התלמיד, מכיתת הגן ועד י"ב. לדוגמא, חברות הוא אחד מהנושאים המשמעותיים בחיי הילדים ולכן בבתי ספר יסודיים וגנים ההתמקדות תהיה בחברות תוך מגדרית-חברות בין בנים וחברות בין בנות .

במסגרת תהליך ההתבגרות, המתאים כרונולוגית לחטיבת הביניים, מתחיל הקשר הזוגי וההתעניינות הרומנטית בין בנים ובנות מכאן שההתמקדות תהיה על חברות ראשונה בין המינים.

בבתי ספר תיכוניים בהם מתהדק הקשר הזוגי ומקבל גוון מיני פיזי, ההתמקדות תהיה על זוגיות – קשר זוגי, שיקולים בקיום יחסי מין, פרידות, סוגיות של נאמנות ומונוגמיה, הימנעות, שמירה על בריאות מינית וכיו"ב. חשוב כי העבודה בכיתה תתבצע בקבוצות קטנות (עד 20 תלמידים) ובד בבד חשוב ליצור מעורבות הורית מתוקף היותם המחנכים הראשונים והעיקריים.

מפתח מס' 1- התפתחות אישית

1. אנטומיה ופיזיולוגיה של איברי המין והרבייה
2. גיל ההתבגרות
3. רבייה
4. דימוי גוף
5. זהות מינית
6. זהות מגדרית

מפתח מס' 2- יחסים

1. משפחות
2. חברויות
3. אהבה
4. מערכות יחסים רומנטיות ודייטינג
5. נישואין ומחויבות
6. גידול ילדים

מפתח מס' 3- מיומנויות אישיות

1. ערכים
2. קבלת החלטות
3. תקשורת
4. אסרטיביות
5. ניהול משא ומתן
6. בקשת עזרה

מפתח מס' 4- התנהגות מינית

1. מיניות במעגל החיים
2. אוננות
3. התנהלות מינית משותפת
4. פרישות והתנזרות ממין
5. מעגל התגובה המינית
6. פנטזיות
7. תפקוד מיני לקוי

מפתח מס' 5 – בריאות מינית

1. רבייה ופריון
2. אמצעי מניעה
3. הריון וטיפול טרום לידה
4. הפלה
5. מחלות המועברות במגע מיני
6. איידס וHIV
7. פגיעות מיניות, אלימות והטרדה מינית

מפתח מס' 6- תרבות וקהילה

1. מיניות וקהילה
2. תפקידי מגדר
3. מיניות וחוק
4. מיניות ודת
5. מין מגוון
6. מיניות ומדיה
7. מיניות ואומנות

* כל זכויות הקניין הרוחני שייכות ל-SIECUS ארה"ב.